

МАУП

ПРАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

Інститут безпеки

Кафедра національної безпеки

Затверджую:
Директор Інституту безпеки
(підпис)

С.О. Лисенко

(П. І. П.)

“ 31 ” 08 2023 р.

Схвалено на засіданні кафедри
національної безпеки

(назва кафедри)

Протокол № 2 від 18 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

О.Д. Терещук

(П. І. П.)

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

До проходження навчальної практики зі спеціальності «Національна безпека»

Галузь знань: 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону

Спеціальність: 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)

Освітньо-професійна програма: Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)

Освітній рівень: Бакалавр

Статус дисципліни: Обов'язкова

Форма навчання: денна/ заочна

Курс 2

Семестр 4

Обсяг в кредитах ЄКТС: 3

Всього годин за навчальним планом 90 (18.08.23 р.)

Київ МАУП 2023 р.

Вступ

Залежно від конкретної спеціальності, курсу підготовки та цілей, застосовуються різні види практик, таких як навчальна практика та виробнича практика. Зважаючи на певні обставини сьогодення, проходження практики може відбуватися ще й дистанційно.

Практика, у освітньому процесі є наступним етапом, що забезпечує перехід від теоретичного навчання до професійної діяльності студентів.

Метою навчальної практики є вивчення студентами специфіки майбутнього фаху, отримання ними первинних професійних умінь із загально-професійних та спеціальних навчальних дисциплін.

Головним завданням навчальної практики є надання можливості студентові відчувати себе учасником процесу, вирішувати завдання, нести відповідальність за роботу, що виконується.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування	Навчальна практика	
Галузь знань	256 Національна безпека (за окремими видами діяльності)	
Спеціальність	256 Національна безпека (за окремими видами діяльності)	
Освітня програма	Національна безпека (за окремими видами діяльності)	
Рівень вищої освіти	Бакалаврський рівень	
Статус дисципліни	Обов'язкова, цикл професійної підготовки	
Курс навчання	2	
Навчальний рік	2023-2024	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	4 семестр	6 триместр
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	3 кредити / 90годин	
Загальна кількість тижнів	4	
Мова викладання	українська	
Форма підсумкового контролю	Диферен. залік	

Обов'язковою вимогою до практики є оволодіння студентами сучасними методами, формами організації та знаряддями праці в галузях їх майбутньої професії, формування в них, на базі одержаних в ПрАТ «ВНЗ «МАУП», компетентностей зі спеціальності для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

Компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно

здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти.

2. Компетентності зі спеціальності набуті після проходження навчальної практики

Інтегральна компетентність	ІК	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані та професійні завдання та вирішувати практичні проблеми в галузі національної безпеки, що передбачає здійснення кваліфікованого аналізу, пояснення та прогнозування безпекових явищ і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	ЗК 1	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
	ЗК 2	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
	ЗК 3	Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
	ЗК 5	Здатність професійно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.
	ЗК 6	Здатність до абстрактного мислення, пошуку, оброблення, аналізу та синтезу інформації.
	ЗК 7	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, постійно самовдосконалюватися, здобувати нові фахові знання з використанням різних джерел інформації.
	ЗК 8	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК 1	СК1. Здатність критично та на межі предметних галузей осмислювати понятійно-категоріальний апарат загальної теорії національної безпеки..
	СК 5	Здатність оцінювати стан безпеки особистості, суспільства та держави в окремих сферах забезпечення національної безпеки або видах діяльності на основі положень теорії безпеки щодо окремих сфер забезпечення національної

		безпеки та виду діяльності.
	СК 6	Здатність до активної діяльності в умовах протиборства в окремих сферах забезпечення національної безпеки і видах діяльності..
	СК 8	Здатність визначати основні положення щодо методів та заходів забезпечення безпеки держави у різноманітних сферах життєдіяльності

3. Очікувані результати практики

Шифр результатів навчання	Зміст результатів навчання
ПРН 1.	Організовувати професійну діяльність з дотриманням прав і свобод людини і громадянина, поваги до гідності особи, захисту її інтересів, а також законних інтересів суспільства та держави, забезпечення її суверенітету і територіальної цілісності.
ПРН 2.	Застосовувати культурні, духовні, моральні цінності Українського народу, історико-культурну спадщину з метою формування позитивного іміджу держави в умовах інформаційної глобалізації, розвитку власної інформаційної культури та здорового способу життя.
ПРН 3.	Застосовувати результати абстрактного мислення, самостійного пошуку, аналізу та синтезу, методів теорії інформації, теорії систем та системного аналізу для ефективного вирішення завдань професійної діяльності.
ПРН 5.	Застосовувати знання державної та іноземних мов, інформаційно-комунікаційних технологій, комп'ютерної техніки для забезпечення професійної комунікації.
ПРН 6.	Відтворювати понятійно-категоріальний апарат загальної теорії національної безпеки щодо структури національної безпеки, об'єктів, суб'єктів та принципів забезпечення національної безпеки.
ПРН 7.	Аналізувати основні напрями забезпечення національної безпеки в державі, включаючи правові основи забезпечення національної безпеки, рівні та види національної безпеки, методи забезпечення національної безпеки, управління безпекою особистості, суспільства та держави через баланс їхніх життєво важливих інтересів, характеристики та критерії забезпечення національної безпеки.
ПРН 9.	Характеризувати систему забезпечення національної безпеки, включаючи повноваження і функції суб'єктів забезпечення національної безпеки, контроль за здійсненням заходів забезпечення національної безпеки, основні завдання суб'єктів забезпечення національної безпеки, а також недержавній системі забезпечення національної безпеки.
ПРН 10.	Оцінювати стан безпеки особистості, суспільства та держави за окремими сферами забезпечення і видами діяльності на основі положень теорії безпеки окремих сфер забезпечення національної

	безпеки і видів діяльності.
ПРН 11.	Планувати та організовувати особисту діяльність в умовах протиборства в окремих сферах забезпечення національної безпеки та видах діяльності для забезпечення безпеки окремої сфери і виду діяльності держави та організації.
ПРН 14.	Характеризувати систему забезпечення безпеки за окремою сферою забезпечення національної безпеки і видом діяльності, включаючи повноваження і функції суб'єктів забезпечення безпеки, контроль за здійсненням заходів забезпечення безпеки, основні завдання суб'єктів національної системи забезпечення безпеки України за окремою сферою забезпечення національної безпеки і видом діяльності.

4. Мета, зміст та результати практики

Метою проходження навчальної практики зі спеціальності є закріплення отриманих теоретичних знань та формування практичних умінь та навичок фахової діяльності; розвиток фахових компетентностей щодо розрахунково-економічної, аналітичної, дослідної діяльності; формування соціально-особистісних компетентностей, необхідних для майбутньої роботи в професійному середовищі. Реалізація мети навчальної практики передбачає вирішення наступних **завдань**:

- первинне ознайомлення зі змістом та розміщенням основних джерел інформації про діяльність НБУ, Міністерства фінансів України, Державної фіскальної служби, казначейської служби України;
- закріплення навичок збору, систематизації, аналізу та оформлення даних, які характеризують стан та результати діяльності банківської системи, страхового ринку, фондового ринку, організацій учасників ринку цінних паперів, кредитних та не кредитних фінансових організацій, інших об'єктів практики;
- розвиток навичок збору даних для проведення розрахунку економічних показників діяльності;
- набуття вмінь обробки масивів фінансово-економічної інформації економіко-статистичними методами, їх аналіз, оцінка, інтерпретація одержаних результатів та обґрунтування висновків;
- розвиток вмінь підготовки інформаційних оглядів, аналітичних звітів;
- формування важливих фахових якостей, стійкого інтересу до фахової діяльності;
- набуття навичок щодо узагальнення висновків і результатів, одержаних у процесі проходження практики та їх публічної презентації;
- розвиток самостійного мислення та інтерпретації при оцінці результатів розрахунків;
- формування навичок роботи в команді та взаємодії у фаховому середовищі.

Після проходження виробничої практики студент зобов'язаний **знати**:

- законодавчі акти та нормативні документи з напрямів діяльності базового підприємства, суміжних галузей, з якими воно співпрацює;
- основні методологічні документи, положення, типові інструкції, що регулюють економічну, наукову і виробничу діяльність підприємства;
- сферу і напрями діяльності підприємства;
- склад майна підприємства та джерела його формування;
- характеристику загальної, виробничої, управлінської та організаційної структури підприємства, механізм його функціонування;
- систему взаємовідносин підприємства з зовнішніми контрагентами і ринковою інфраструктурою;
- зовнішньо-економічну діяльність підприємства;
- показники виробничої потужності в цілому по підприємству і в розрізі його підрозділів;
- кадровий потенціал, структуру потенціалу і кадрову політику підприємства, форми й методи організації праці, її оплати та стимулювання;
- стан інноваційно-інвестиційної діяльності та перспективи розвитку підприємства;
- систему планів та організацію внутрішньофірмового планування;
- формування собівартості товарної продукції, політику ціноутворення;
- порядок формування та використання прибутку;
- систему податків і обов'язкових платежів підприємства;
- методи і прийоми аналізу процесів, що відбуваються в господарській діяльності підприємства.

уміти:

- всебічно аналізувати ситуацію, що склалася на підприємстві;
- самостійно розв'язувати завдання підприємства, проводити обґрунтування напрямів розвитку

Зміст практики визначається робочою програмою практики, яка розробляється кафедрою економіки та підприємництва згідно з навчальним планом та розглядається на засіданнях кафедри, затверджується проректором.

Зміст робочої програми практичної підготовки фахівців (практики) відповідає Положенню про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, нормативним документам Міністерства освіти і науки України щодо практики студентів, освітньо-кваліфікаційній характеристиці, освітньо-професійній програмі та навчальному плану підготовки фахівців, містити критерії оцінювання знань, умінь та навичок, які студенти досягли за результатами практики.

Зміст практики визначається також її призначенням, яке в цілому полягає в підготовці студентів до майбутньої самостійної трудової діяльності, їх професійної адаптації до реальних умов бізнесової діяльності шляхом виконання функцій та процедур, характерних для посад, які може посісти майбутній фахівець відповідно до кваліфікаційних вимог.

5. Організація та проходження навчальної практики зі спеціальності

Організація навчальної практики здійснюється згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу у БНАУ» та методичних рекомендацій щодо її проведення. Навчальна практика проводиться у терміни, передбачені графіком навчального процесу. Організація й навчально-методичне керівництво практикою здобувачів здійснюється кафедрою фінансів, банківської справи та страхування у навчальних аудиторіях під керівництвом викладачів кафедри.

Загальний контроль за організацією навчальної практики зі спеціальності здійснює завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування.

Обов'язки керівника практики:

- здійснює загальну організацію практики, тобто розробляє організаційні заходи, що забезпечують її підготовку та проведення;
- здійснює контроль за проходженням практики студентів;
- розробляє робочу програму, методичні рекомендації до проведення навчальної практики;
- забезпечує якість проходження практики згідно з затвердженою програмою;
- забезпечує комунікацію зі студентами з приводу формування звітності з проходження практики;
- контролює забезпечення безпечних умов для проходження практики здобувачами, проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці і техніки безпеки, а також самозахисту в умовах пандемії;
- бере участь у роботі комісії із захисту звітів здобувачів з навчальної практики зі спеціальності.

Здобувачі освіти у період проходження навчальної практики повинні:

- виконувати завдання, передбачені програмою практики та планом-графіком проходження практики;
- вивчити та суворо дотримуватись правил охорони праці та санітарних вимог в умовах пандемії;
- дотримуватись календарного плану проходження навчальної практики;
- надати керівнику практики письмовий звіт про виконання усіх завдань та захистити звіт з навчальної практики відповідно встановлених термінів.

Структуру та зміст практики наведено нижче в розрахунку на 4 денний робочий тиждень.

6. Зміст навчальної практики зі спеціальності

1. Затвердження об'єкта вивчення, оформлення завдань та презентація щодо етапів практики та вимог до оформлення звіту.
2. Ознайомлення із прикладами виконаних робіт за темами практики.
3. Одержання завдання від керівника практики.
4. Проміжні консультації із керівником практики.

5. Оформлення виконаних завдань навчальної практики та захист звіту.

Кожен здобувач під час проходження навчальної практики зі спеціальності повинен самостійно виконати три завдання на вибір.

З урахуванням реалізованих кафедрою траєкторій навчання всі завдання для студентів діляться на групи:

1. Аналіз нормативно-правової бази, що регулює діяльність бази практики;
2. Аналіз безпекового стану підприємства та тенденцій його зміни;
3. Аналіз стану протипожежної безпеки в установі, організації;
4. Аналіз діяльності співробітників підприємства, установи, організації з точки зору дотримання норм безпеки праці;

Вибір змісту і специфіки виконання кожного завдання здійснюється за бажанням здобувача. Зміст завдань формулюється однаково для всіх здобувачів, проте, досліджувані об'єкти у всіх є різні.

При виконанні **першого завдання** здобувач повинен, вивчивши, вказаний йому законодавчий або нормативний документ, коротко викласти його структуру і зміст. При цьому слід звернути увагу на:

- сферу застосування даного документа;
- перелік видів діяльності та операцій, які підпадають під регулювання цим документом;

Також слід визначити необхідність і обґрунтованість застосування даного документа в сучасних умовах, проаналізувати методи, прийоми і інструменти, що забезпечують виконання регламентуючих норм і вимог, і зробити висновки про значущість даного документа

Виконання **другого завдання** передбачає проведення загального аналізу безпекового стану підприємства, доступності для персоналу укриття, наявності планів евакуації та інструкцій на цей випадок.

Виконання **третього завдання** передбачає дослідження наявності інструкцій на випадок пожежі, протипожежного обладнання – щита, вогнегасників, доступу до гідранту.

Виконання **четвертого завдання** передбачає спостереження за працівниками, в контексті дотримання ними норм безпеки праці.

7. Вимоги до оформлення звіту про проходження навчальної практики зі спеціальності

Формою контролю за результатами даної навчальної практики є залік. Для отримання заліку здобувач повинен захистити результати проходження практики перед керівником, членами комісії та студентами. Для проведення захисту призначається час, в який здобувач повинен з'явитися і представити результати звіту. Для захисту звіту здобувач готує короткий (5-7 хв.) виступ та презентацію, що ілюструє отримані результати.

Звіт з навчальної практики містить результати, отримані студентом при виконанні трьох завдань, затверджених керівником.

Звіт виконується в друкованому вигляді. Формат сторінки А4 (21x29,7), поля сторінки: верхнє і нижнє – 2,0 см., Ліве – 3,0 см, праве – 1,5 см. Шрифт Times New Roman, розмір шрифту – 14 пт., міжрядковий інтервал полуторний, вирівнювання по ширині, автоматична розстановка переносів, відстань основного тексту до колон цифр – 1,25 см.

Структура звіту:

1. Титульний лист;
2. Зміст;
3. Виклад першого завдання.
4. Результати другого завдання – дослідження сегмента фінансового ринку регіону.
5. Результати третього завдання – аналізу діяльності конкретної організації – учасника фінансового ринку.
6. Список використаних джерел.
7. Додатки (при наявності).

Обсяг звіту повинен складати до 20 сторінок без додатків. Звіт про навчальну практику зі спеціальності має бути набраний одним файлом у MS Word, тип файлу – (<>.doc).

Сторінки звіту нумерують арабськими цифрами, дотримуючись наскрізної нумерації впродовж всього тексту звіту. Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті сторінки. Титульний аркуш враховують до загальної нумерації сторінок звіту. Номер сторінки на титульному аркуші не ставиться. Приклад оформлення титульного аркушу наведений в додатку А.

8. Критерії оцінювання результатів навчальної практики

Основним видом контролю практичної підготовки (навчальної практики) є підсумковий у формі заліку.

Підсумковий контроль включає: оцінку за оформлення результатів практики, оцінку засвоєння програми практики (захист звіту).

Розподіл балів здійснюється наступним чином:

1. Оцінка проходження практики (виконання програми практики) – 30 балів:

- програму практики виконано в повному обсязі – 30 балів;
- програму практики виконано частково з деякими зауваженнями – 15 балів;
- програму практики не виконано – 0 балів.

2. Оцінка роботи здобувача вищої освіти на практиці – 30 балів:

- поставлені завдання практики керівником виконані в повному обсязі без зауважень – 30 балів;
- поставлені завдання практики керівником практики виконані частково з деякими зауваженнями – 15 балів;

- поставлені завдання практики керівником практики не виконані – 0 балів.

3. Оцінка за оформлення звіту про проходження практики – 20 балів:
оформлення відповідно до вимог в повному обсязі – 20 балів:

- оформлення зі значними зауваженнями – 10 балів;

- не підготовлений та не оформлений звіт – 0 балів.

4. Оцінка засвоєння програми практики (захист звіту) – 20 балів:

- звіт захищено з використанням мультимедійної техніки, на всі запитання комісії надані відповіді – 20 балів;

- звіт захищено з паперовим презентаційним матеріалом, на відповіді комісії здобувач відповів частково – 10 балів;

- звіт захищено без використання мультимедійної техніки та паперових ілюстрацій, відповіді на запитання не були надані – 0 балів.

Підсумкова оцінка визначається з урахуванням своєчасності подання необхідних матеріалів з навчальної практики, що характеризують успішність та рівень знань здобувача вищої освіти.

Зразок титульного аркуша звіту про проходження практики

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД»
МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ
ІНСТИТУТ БЕЗПЕКИ
КАФЕДРА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ**

**ЗВІТ
ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ**

Місце практики: _____

Виконав: студент гр. ІБ-9-12-Б1НБ(4,0 д)
спеціальності 256 Національна безпека (за
окремими сферами забезпечення і видами
діяльності)

_____ Сидоренко Петро Петрович
(підпис)

Керівник практики від підприємства:

_____ (П.І.Б.)
(підпис)

_____ (посада)

Керівник практики від Академії:

_____ (П.І.Б.)
(підпис)

_____ (науковий ступінь, вчене звання, посада)

Оцінка: _____